

ПОЛІТИКА

Підриив «Північних потоків». У Німеччині починається суд над українцем. Чим це загрожує Україні

Рей Ферлонг Радіо Свобода

13 жовтня 2026, 06:30

Поліція супроводжує Сергія К., підозрюваного в координації диверсії на газопроводі «Північний потік» у 2022 році, до гелікоптера після слухання у Федеральній прокуратурі Німеччини. 28 листопада 2025 року

Слухати 8 хв.

Через чотири роки після підриву газопроводів «Північний потік» справа доходить до суду. Перше засідання заплановане на 14 жовтня. Перед судом постане колишній

український військовий, який, за версією слідства, діяв від імені «державних органів України». Сам підриб кваліфіковано як воєнний злочин.

Після років років припущень, витоків інформації та брифінгів анонімних джерел світ нарешті зможе почути свідчення про підриб газопроводів «Північний потік», надані публічно й під присягою в німецькому суді. Ця справа може мати вибухові політичні наслідки.

Німецька прокуратура встановила сімох підозрюваних – усі вони українці. Однак на лаві підсудних опиниться лише один із них. У судових документах його називають Сергієм К. Його підозрюють у співучасті у воєнному злочині.

Більше того: німецькі прокурори заявили, що підозрювані діяли «від імені державних органів України».

Київ завжди категорично заперечував будь-яку причетність до атаки, яка пошкодила критично важливу енергетичну інфраструктуру Німеччини – одного з найважливіших військових партнерів України у протистоянні повномасштабному російському вторгненню, що триває з лютого 2022 року.

Сергій К., якого інші джерела ідентифікують як **Сергія Кузнєцова**, заявляє про свою невинуватість.

Глибоководне трубоукладальне судно компанії Allseas «Solitaire» прокладає труби для газопроводу «Північний потік-2» у Балтійському морі, 13 вересня 2019 року

«Двоє божевільних військових»

Контрольний пакет акцій «Північного потоку» належить підконтрольному російській державі «Газпрому». Проект співфінансували великі європейські енергетичні компанії. Газопроводи були побудовані для прямих поставок російського газу до Німеччини в обхід транзитних країн, зокрема України та Польщі, відносини яких із Москвою були напруженими.

Ймовірна диверсія та подальші витoki газу сталися у вересні 2022 року, внаслідок чого газопроводи вийшли з ладу.

Спочатку західні уряди звинувачували у вибухах Росію. Однак німецькі слідчі почали формувати версію, згідно з якою група українських водолазів орендувала яхту й заклала вибухівку на морському дні.

Організатором операції слідство вважає Сергія Кузнецова – колишнього українського військового, який на момент підризу газопроводів служив у ЗСУ.

«Наприкінці лютого 2022 року він та інші військовослужбовці від імені державних органів України розробили план, – йдеться в короткому викладі обвинувального акта, оприлюдненому прокуратурою. – Метою було назавжди припинити постачання газу трубопроводами й не допустити використання Росією доходів від торгівлі природним газом для фінансування своїх воєнних зусиль».

Колишній канцлер Німеччини, голова ради директорів компанії «Північний потік-2», член правління російського «Газпрому» Герхард Шредер і очільник Росії Володимир Путін (праворуч). Москва, 14 червня 2018 року

Прокуратура публічно не розкрила всіх масштабів імовірної змови. Водночас повний обвинувальний акт містить додаткові подробиці, за даними трьох німецьких медіа, які стверджують, що ознайомилися з ним: суспільного мовника ARD та двох впливових видань – Süddeutsche Zeitung і Die Zeit.

Усі три медіа повідомили, що, перебуваючи під вартою в Італії, Кузнецов телефонував дружині до Києва, а слідчі таємно прослуховували їхню розмову. Під час неї Кузнецов сказав, що адвокат порадив йому: настав час визнати, що це була «офіційна військова операція». Його командир мав би заявити, що вони не були просто «двома божевільними військовими».

Італійський адвокат Кузнецова **Нікола Канестріні** применшив значення цього доказу, заявивши, що у справі немає «беззаперечного доказу вини».

«Важко повірити, що після агресивної війни Росії проти України німецький суд має розглядати справу про воєнні злочини проти українського

військовослужбовця», – додав він у коментарі Радіо Свобода.

Три німецькі медіа назвали **Романа Червінського** командиром Сергія К. Його ім'я також фігурувало в численних попередніх публікаціях медіа з посиланням на джерела в розвідці.

У липні Червінський заявив Радіо Свобода, що «в німців насправді немає жодних доказів того, що Сергій брав участь у цій операції, якщо вона взагалі відбулася». Ще один підозрюваний, якого німецькі органи називають Володимиром Ж., нині перебуває під вартою в Хорватії, де оскаржує свою екстрадицію.

Обвинувачений громадянин України Володимир Журавльов (праворуч) стоїть поруч зі своїми адвокатами, поки суддя оголошує рішення про відмову в екстрадиції до Німеччини, у залі засідань Окружного суду Варшави, Польща, 17 жовтня 2025 року

Раніше його затримали в Польщі, але звільнили після того, як польський суддя постановив, що, якби Україна стояла за атакою на «Північний потік», це був би «справедливий» вчинок.

За словами його польських адвокатів, ідеться про професійного водолаза **Володимира Журавльова**. У Хорватії він працював консультантом голлівудського фільму про «Північний потік».

Під час судового процесу обвинуваченню доведеться представити докази існування змови та розкрити її повний масштаб.

«Це ключове питання: наскільки високо в українській політичній системі ухвалювалися рішення і наскільки все було підготовлено окремими людьми всередині розвідслужби?» – сказав Радіо Свобода **Штефан Майстер**, експерт із Росії та Східної Європи Німецького товариства зовнішньої політики (DGAP).

«Ключове політичне питання – роль Зеленського та Офісу президента. І тут ми досі не маємо доказів того, що вони справді були причетні», – додав він.

Німецький адвокат Кузнєцова **Єс Маєр-Локамп** заявив, що прокурори «не надали жодних прямих, переконливих доказів причетності нашого клієнта», а німецький суд має встановити, чи був «Північний потік» насправді законною військовою ціллю.

Вищий земельний суд Гамбурга призначив по два судові засідання щотижня щонайменше до лютого. Дату завершення процесу поки не визначено.

Український дайвер Володимир Ж., якого розшукує Німеччина у зв'язку з імовірною причетністю до вибухів 2022 року, що пошкодили газопровід «Північний потік», іде в супроводі польської поліції до будівлі окружного суду Варшави, Польща, 1 жовтня 2025 року

| Німецька підтримка України

У міру розвитку судового процесу справа також підживлюватиме гострі суперечки в Німеччині щодо подальшої підтримки України.

Головна опозиційна партія «Альтернатива для Німеччини» (AfD) різко критикує цю підтримку й натомість виступає за тісні відносини з Росією.

Докази української причетності до атаки на «Північний потік» «посилили б аргументацію AfD проти підтримки України», вважає Майстер.

«У них є всі ці наративи про українську корупцію, неспроможну державу... Це знайшло б відгук і в частини німецького суспільства», – сказав він.

Останнім часом AfD здобула низку перемог на земельних виборах і посилює тиск на уряд канцлера **Фрідріха Мерца** з питань України, імміграції та економічних проблем.

У відповідь Мерц ще рішучіше відстоює свій нинішній політичний курс, зокрема щодо України. Нещодавно, 4 жовтня, він відвідав Київ, привізнивши новий пакет допомоги, який передбачає, зокрема, спільне виробництво перехоплювачів для знищення російських реактивних дронів.

Президент України Володимир Зеленський і канцлер Німеччини Фрідріх Мерц відвідують будівлю Національної академії наук України, пошкоджену під час нещодавніх атак російських безпілотників. Київ, 4 жовтня 2026 року

Президент київського Центру глобалістики «Стратегія XXI» **Михайло Гончар** сказав Радіо Свобода, що ця підтримка, найімовірніше, триватиме незалежно від результатів судового процесу.

«Якщо взяти до уваги реальну політику Росії, спрямовану проти ЄС і НАТО, та антинімецьку риторику Росії, я думаю, що уряд Німеччини уникатиме кроків, які могли б підірвати двосторонні відносини з Україною», – сказав він.

Гончар також назвав позицію обвинувачення «абсурдною», посилаючись на повідомлення німецьких медіа про те, що атака могла бути російською операцією під чужим прапором.

У будь-якому разі, за словами Гончара, обвинувальний вирок викличе однозначну реакцію в Україні.

«Багато хто скаже: «Якщо це зробили наші хлопці, то вони герої», – зауважив президент київського Центру глобалістики «Стратегія XXI».

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Чи відновить роботу підірваний «Північний потік»? США і Росія ведуть про це переговори

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Українець, якого Німеччина підозрює у підриві «Північних потоків», попросив Хорватію про притулок – адвокат

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Підірвав за наказом? Невідомі деталі спецоперації: кого покарають за «Північний потік»

Рей Ферлонг

Старший міжнародний кореспондент Радіо Вільна Європа / Радіо Свобода. Долучився до колективу в 2014 році. До цього упродовж 17 років співпрацював із BBC – був іноземним кореспондентом у Празі та Берліні, а також міжнародним репортером у Європі та колишньому Радянському Союзі.

Україна

Світ

Політика